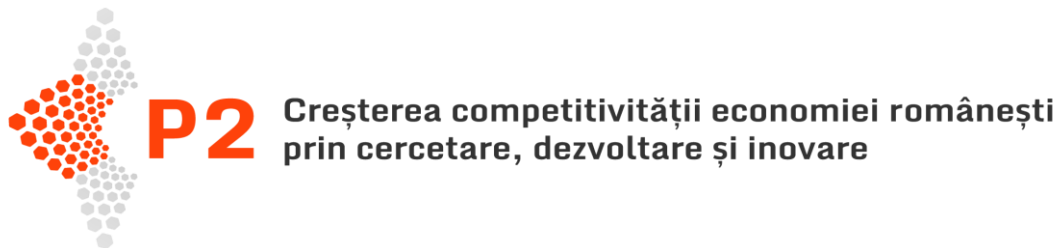

PLANUL NAȚIONAL DE CERCETARE-DEZVOLTARE ȘI INOVARE 2015-2020, PN III

**Subprogramul 2.1. Competitivitate prin cercetare, dezvoltare și inovare –
„Organizare și dezvoltare cluster – Cluster inovativ”**

Ghidul evaluatorului

Cuprins

1. Introducere	3
2. Descrierea instrumentului „Organizare și dezvoltare cluster – Cluster inovativ”	3
Scop.....	3
Obiective.....	3
Condiții de participare.....	3
Rezultate preconizate (nu exclusiv)	4
Bugetul proiectului.....	5
3. Procesul de evaluare.....	5
3.1 Evaluatori.....	5
3.2 Conflictul de interese	6
3.3 Etapele procesului de evaluare.....	7
3.3.1 Evaluarea individuală	7
3.3.2 Răspunsul directorului de proiect	11
3.3.3 Evaluarea în panel.....	11
4. Rezultatele competiției.....	12
5. Transparența	12

1. Introducere

Acest document prezintă detaliat procesul de evaluare a propunerilor de proiecte de tip „Organizare și dezvoltare cluster – Cluster inovativ” și definește responsabilitățile evaluatorilor. Selectarea propunerilor de proiecte în vederea finanțării se bazează exclusiv pe evaluarea peer-review realizată de experți independenți, cu expertiză și performanță în domeniu.

2. Descrierea instrumentului „Organizare și dezvoltare cluster – Cluster inovativ”

Scop

Creșterea competitivității întreprinderilor cuprinse în structuri de tip « cluster » din sectoare cu relevanță economică, prin concentrarea resurselor și dezvoltarea producției de bunuri inovatoare (tehnologii, produse, servicii) rezultate din activitățile de cercetare-dezvoltare și inovare planificate și realizate în cooperare în cadrul clusterului.

Obiective

- ✓ creșterea numărului de clustere consolidate prin stabilirea unor obiective comune de cercetare-dezvoltare și inovare și prin dezvoltarea planurilor de implementare asociate, bazate pe utilizarea în comun a resurselor existente în structura clusterului;
- ✓ creșterea șanselor de afirmare și inserare viabilă a clusterelor în circuitele economice naționale și internaționale;
- ✓ creșterea capacității clusterelor inovative din România de a se conecta și integra în lanțuri și rețele europene și internaționale din domeniile de profil.

Condiții de participare

- ✓ Propunerile de proiecte pot fi elaborate în domeniile prioritare de specializare inteligentă, domeniile de prioritate publică¹, precum și în alte domenii specificate în Strategia Națională pentru Competitivitate²;
- ✓ Propunerile de proiecte pot fi depuse de entități de management ale clusterelor de inovare (EMC);
- ✓ Legătura între EMC și clusterul de inovare trebuie să fie menționată în documentele legale constitutive ale EMC sau în acord/protocol de parteneriat aferent clusterului de inovare;

¹ Conform HG 583/2015 pentru aprobarea Planului Național de Cercetare Dezvoltare și Inovare 2015-2020

² HG 775/2015 privind aprobarea Strategiei naționale pentru Competitivitate 2015-2020

- ✓ EMC este localizat/înregistrat (sediul social/filială/sucursală/punct de lucru) într-una din cele 8 regiuni de dezvoltare ale României;
- ✓ Este interzisă depunerea de proiecte care au în vedere realizarea unor activități deja finanțate sau în curs de finanțare parțial sau integral din alte surse bugetare.

Notă: Prin cluster de inovare se înțelege o structură sau grup organizat, alcătuit de parteneri independenți (întreprinderi, organizații de cercetare, universități, autorități publice, organizații non-profit, firme de consultanță, camere de comerț, centre de formare profesională), cu scopul de a mări competitivitatea grupului, prin dezvoltarea producției de bunuri inovatoare (tehnologii, produse, servicii) pe baza activităților de inovare desfășurate în cooperare în cadrul grupului, inclusiv prin utilizarea în comun a resurselor, ca și prin schimbul și/sau transferul de cunoștințe de specialitate și care sunt înregistrate legal.

Rezultate preconizate (nu exclusiv)

Acest tip de proiecte asigură sprijinul necesar pentru realizarea agendelor strategice CDI specifice clusterelor și asumarea implementării acestora de către operatorii economici și organizațiile CD parteneri în cadrul clusterului, prin corelarea și orientarea eforturilor acestora în direcția stabilirii obiectivelor CDI comune și a definirii planurilor de implementare asociate, cu detalierea responsabilităților fiecărui partener.

Realizarea agendelor strategice CDI și asumarea implementării acestora de către partenerii din cadrul clusterului, pe baza utilizării în comun a resurselor, asigură condițiile pentru consolidarea și viabilitatea pe termen lung a clusterelor, măbind șansele pentru o creștere rapidă a competitivității acestora pe piețele interne și externe. În aceste condiții, proiectele vor conduce la:

- creșterea numărului de servicii specifice de inovare oferite companiilor din cluster și creșterea capacității proprii de inovare a acestora;
- dezvoltarea de proiecte comune de CDI în parteneriat la nivelul clusterului;
- dezvoltarea de produse/tehnologii/servicii noi sau semnificativ îmbunătățite cu potențial de a fi introduse pe piața internă și externă de membrii clusterelor de inovare;
- dezvoltarea cooperării, atât în cadrul clusterului, cât și între cluster.

Bugetul proiectului

- ✓ Valoarea maximă de la bugetul de stat alocată pentru un proiect este de 350.000 lei, cu respectare schemei de ajutor de stat aprobată în acest sens³;
- ✓ La nivelul unei regiuni de dezvoltare se vor finanța cel mult 3 proiecte;
- ✓ Bugetul total al competiției este de 8.400.000 lei.

3. Procesul de evaluare

Proiectele sunt evaluate de experți recunoscuți pe plan internațional, cu respectarea legislației în vigoare.

3.1 Evaluatori

Experții evaluatori au experiență demonstrată prin (necumulativ): activități de asistență și consilierat tehnologic acordate întreprinderilor; activități de antreprenoriat; crearea și dezvoltarea de clustere; proiecte de cercetare derulate în mediul industrial; realizarea de studii de fezabilitate/planuri de afaceri; evaluarea de programe/proiecte naționale și internaționale.

Relația dintre Unitatea Executivă de Finanțare a Invățământului Superior, Cercetării, Dezvoltării și Inovării (UEFISCDI) și evaluatori este definită printr-un contract semnat de ambele părți.

Semnarea acestui contract de către evaluator presupune acceptarea condițiilor referitoare la confidențialitate, conflict de interese, precum și utilizarea datelor cu caracter personal de către UEFISCDI.

Evaluatorii sunt rugați să:

- ✓ citească "Pachetul de informații" și "Ghidul evaluatorului";
- ✓ semneze "contractul" și să-l încarce în zona dedicată din platformă, împreună cu anexele solicitate;
- ✓ evalueze propunerile de proiecte atribuite;
- ✓ completeze și să prezinte formularele de evaluare pentru fiecare propunere desemnată, oferind comentarii și notare individuală propunerilor;
- ✓ să participe la discuții pentru toate proiectele atribuite și să își exprime acordul/dezacordul prin secțiunea "Forum" în platforma pentru evaluare;
- ✓ completeze și să prezinte raportul de evaluare individuală și intermediară/finală în situația în care evaluatorul a fost nominalizat ca și raportor.

³ schema de ajutor de stat aprobată prin Decizia Președintelui ANCSI nr. 9281/13.08.2015

Neîncărcarea „Contractului” semnat și a anexelor în perioada solicitată, în zona dedicată din platforma on-line, atrage după sine neplata activității în calitate de evaluator/raportor.

3.2 Conflictul de interese

Evaluatorii trebuie să declare că au competență în evaluarea unei propuneri, cu respectarea confidențialității și imparțialității. Ei nu trebuie să se afle în situația în care le-ar putea fi pusă la îndoială imparțialitatea sau în care ar putea apărea suspiciuni privind recomandările făcute.

Conflictul de interese există în cazul în care un evaluator:

- ✓ a fost implicat în pregătirea propunerii de proiect;
- ✓ este implicat în calitate de director de proiect sau de membru echipă în competiția „Organizare și dezvoltare cluster – Cluster inovativ” 2017;
- ✓ ar avea beneficii directe dacă propunerea ar fi acceptată pentru finanțare;
- ✓ are o relație de familie cu solicitantul;
- ✓ este angajat de către organizația beneficiarului sau a membrilor organizației beneficiarului care a depus o propunere de proiect;
- ✓ se află în orice altă situație care ar putea compromite capacitatea sa de a evalua propunerea în mod imparțial.

Un potențial conflict de interese poate exista și în cazul în care un evaluator:

- ✓ a fost angajat în ultimii 3 ani la organizația beneficiarului sau a membrilor organizației beneficiarului care a depus o propunere;
- ✓ este implicat într-un contract de cercetare sau de colaborare cu organizația beneficiarului sau a membrilor organizației beneficiarului, sau a fost în ultimii 3 ani;
- ✓ se află în orice altă situație care ar putea pune la îndoială capacitatea sa de a evalua propunerea în mod imparțial, sau care ar putea crea această situație prin prisma unei terțe părți.

Evaluatorul se obligă ca în orice moment, pe parcursul procesului de evaluare, dacă constată că una dintre aceste condiții nu este îndeplinită sau că se găsește în conflict de interese, să notifice UEFISCDI, în scris. În situația în care UEFISCDI constată sau este sesizată în legătură cu existența unui conflict de interese sau a unei abateri, aceasta va lua măsurile necesare înlocuirii evaluatorului; acesta nu va fi remunerat pentru activitatea prestată.

3.3 Etapele procesului de evaluare

3.3.1 Evaluarea individuală

Fiecare propunere de proiect declarată eligibilă este evaluată, în mod independent, on-line, de 3 experți evaluatori. Aceștia acordă individual punctaje pentru fiecare criteriu, conform fișei de evaluare.

În efectuarea evaluării, un evaluator trebuie să urmeze principiile:

- ✓ să evalueze propunerea, fără a face ipoteze suplimentare, și fără să citească printre rânduri;
- ✓ să verifice esențialul propunerii - o propunere slabă poate fi bine scrisă, o propunere bună poate avea un handicap în exprimare;
- ✓ să mențină același standard de judecată pentru toate propunerile de proiecte;
- ✓ să aibă în vedere întotdeauna faptul că este evaluarea unei propuneri de proiect și nu a unei lucrări de cercetare.

Fișa de evaluare:

Denumirea criteriului	Punctaj max	Pondere
Evaluarea enității de management a clusterului care elaborează proiectul (B2)	100, din care:	25%
- prestigiul profesional și calitățile manageriale ale directorului de proiect	10	
<i>Se vor urmări cu precădere expertiza și experiența pe care directorul de proiect le are în domeniul tehnologic în care acționează clusterul, respectiv capacitățile acestuia de moderator și facilitator al activităților clusterului și cooperării dintre membri, dovedite prin acțiunile întreprinse și rezultatele obținute</i>		
- performanța profesională a membrilor echipei de proiect	10	
<i>Se vor urmări cu precădere expertiza și experiența pe care membrii echipei de proiect, apreciați la nivel de echipă, le au în domeniul tehnologic în care acționează clusterul, respectiv capacitățile acestora de moderator și facilitatori ai activităților clusterului și cooperării dintre membri, dovedite prin acțiunile întreprinse și rezultatele obținute</i>		
- expertiza în domeniul excelenței în managementul de cluster existentă la nivelul clusterului	10	
<i>Se vor aprecia aspecte legate de calificarea personalului echipei de management în domeniul managementului de cluster, dovedite prin participarea la cursuri, instruirii și traininguri în domeniu. Vor fi avute, de asemenea, în vedere alte recunoașteri naționale</i>		

<i>și internaționale acordate clusterului (în afara celor ESCA)</i>		
- deținerea medaliei de argint/aur pentru excelența în managementul de cluster, acordată de ESCA	40	
- proiecte relevante realizate anterior în parteneriat	20	
<i>Se vor urmări: proiecte CDI și non-CDI cu finanțare publică, distribuirea sistematică de informații cu privire la oportunități de finanțare, propuneri de proiecte depuse dar neadmise la finanțare; existența unor grupuri tematice/nuclee de cercetare la nivelul clusterului, proiecte CDI/non-CDI derulate în parteneriat în cluster din resursele proprii ale membrilor, rezultatele acestor proiecte în termeni de noi produse/procese/servicii, drepturi de proprietate intelectuală rezultate; activități de consolidare a coeziunii între membrii clusterului de genul reuniunilor, seminariilor interne, existenței unor canale de comunicare între membrii clusterului; activități de promovare a clusterului prin comunicate de presă, existența unui website cel puțin în română și engleză actualizat; activități de dezvoltare a resurselor umane de genul contribuției la stabilirea unor curricule universitare/liceale (sau activități similare) și organizării unor sesiuni de instruire tematice în domeniul de interes în care acționează membrii; dezvoltarea antreprenoriatului prin mentorat și coaching acordat întreprinzătorilor, dezvoltarea de proiecte în domeniu; promovarea internaționalizării membrilor prin participarea la târguri și expoziții internaționale cu stand comun al clusterului, organizarea de misiuni economice outward și inward, existența unor proiecte CDI/non-CDI internaționale la nivel de cluster (entitatea de management sau membri)</i>		
- gradul de implicare a membrilor clusterului în derularea activităților proiectului și atingerea obiectivelor acestuia	10	
<i>Se vor urmări proporția și gradul în care membrii sunt implicați în activitățile proiectului</i>		
Evaluarea excelenței proiectului (C1)	100, din care:	25%
- corelarea cu cel puțin unul din următoarele documente strategice: SNCI, RIS3, Strategia națională de competitivitate, Strategia Europa 2020, Strategia Dunării	25	
- corespondența cu obiectivele, activitățile și rezultatele așteptate, stabilite prin Pachetul de informații	25	
- claritatea metodologiei de implementare	50	
<i>Se vor urmări conceptul, instrumentele și modul de implicare al membrilor clusterului în derularea activităților proiectului și atingerii obiectivelor acestuia</i>		
Evaluarea rezultatelor așteptate, impact și sustenabilitate (C2)	100, din care:	20%
- evaluarea rezultatelor proiectului	50	
<i>Se va urmări modul în care rezultatele derivă în mod logic din activitățile proiectului</i>		

<i>precum și realismul estimărilor indicatorilor de output/rezultat</i>		
- evauarea impactului preconizat		25
<i>Se va urmări modul în care proiectul contribuie la dezvoltarea socio-economică a membrilor, a regiunii, a domeniului tehnologic etc, dincolo de orizontul de timp al derulării acestuia și de efectul imediat al activităților întreprinse; vor fi evaluate potențialele efecte sinergice</i>		
- evaluarea sustenabilității proiectului		25
<i>Se va urmări abordarea multicriterială a sustenabilității, în funcție de relevanța specifică domeniului tehnologic al proiectului (organizațională, economică, de mediu, socială etc)</i>		
Evaluarea modului de implementare a proiectului (C3)	100, din care:	30%
- organizarea și planificarea proiectului: relevanța activităților propuse în succesiunea lor logică, corelarea dintre rezultate și activități, buget din punct de vedere al eficienței costurilor și graficului de implementare		50
- claritatea și distribuția responsabilităților		15
<i>Se va urmări modul în care fiecare membru al echipei de management este implicat în derularea/coordonarea anumitor activități</i>		
- identificarea, evaluarea și tratarea riscurilor		15
<i>Se va urmări estimarea realistă a riscurilor precum și a metodelor de tratare</i>		
- calitatea managementului de proiect		20
<i>Se va evalua modul în care structura și instrumentele de management propuse asigură buna derulare a proiectului.</i>		
TOTAL		100

După finalizarea tuturor evaluărilor individuale pentru un proiect, evaluatorii vor avea acces la punctajele și comentariile celorlalți evaluatori. În situația în care consideră necesar, evaluatorii își pot ajusta punctajele și comentariile acordate inițial.

Fiecare propunere de proiect va avea desemnat un Raportor, selectat aleatoriu dintre cei trei experți evaluatori. Rolul acestuia este de a întocmi Raportul inițial de evaluare, în baza evaluărilor individuale și a discuțiilor purtate cu ceilalți doi evaluatori prin intermediul interfeței de tip „forum” disponibilă în platforma de evaluare.

Ulterior, ceilalți doi evaluatori vor fi solicitați prin intermediul platformei să-și exprime opinia asupra Raportului inițial de evaluare (vot „sunt de acord” sau „nu sunt de acord”). Votul exprimat se acordă atât pentru notele, cât și pentru comentariile din Raportul inițial de evaluare.

Organizarea notelor și comentariilor pentru fiecare criteriu

1. Se va acorda notă numai după ce au fost scrise comentariile (corecte, complete și consistente) în concordanță cu semnificația fiecărui punctaj.

Procent din punctaj maxim	Calificativ echivalent	Apreciere
Punctaj $\leq 10\%$	Insuficient	Propunerea nu tratează criteriul sau acesta nu poate fi evaluat din cauza informațiilor care lipsesc sau sunt incomplete
$10\% < \text{punctaj} \leq 30\%$	Slab	Abordarea criteriului se face în mod inadecvat sau există serioase puncte slabe
$30\% < \text{punctaj} \leq 50\%$	Mediu	Propunerea abordează pe larg criteriul dar există puncte slabe semnificative
$50\% < \text{punctaj} \leq 65\%$	Bine	Propunerea abordează bine criteriul, cu toate că ar fi necesare îmbunătățiri
$65\% < \text{punctaj} \leq 85\%$	Foarte bine	Propunerea abordează foarte bine criteriul, cu toate acestea sunt încă posibile anumite îmbunătățiri
$85\% < \text{punctaj} \leq 100\%$	Excelent	Propunerea abordează cu succes toate aspectele relevante ale criteriului. Orice deficiențe apărute sunt minore

2. Pentru 50%-85% din punctajul maxim: trebuie menționate care sunt îmbunătățirile necesare.
3. Pentru 10% -50% din punctajul maxim trebuie descrise în mod clar deficiențele sau punctele slabe.
4. Scorul final va fi calculat ca o sumă a notelor pentru criteriile menționate înmulțite cu procentul corespunzător (scor final între 0 și 100).

Comentariile trebuie să ia forma unei declarații care să reflecte calitatea generală a propunerii, în lumina criteriilor menționate mai sus. În special, trebuie respectate următoarele aspecte:

- ✓ fiecare argument trebuie încadrat criteriului în cauză;
- ✓ fiecare criteriu trebuie să conțină și note și comentarii; notele trebuie să fie în concordanță cu comentariile (un comentariu critic trebuie asociat unei note scăzute);

- ✓ o propunere de proiect nu trebuie depunctată de 2 ori pentru aceeași deficiență;
- ✓ comentariile unei propuneri nu trebuie să conțină referiri la alte propuneri de proiecte aflate în evaluare/anterioare;
- ✓ comentariile nu trebuie să facă referire la vârsta, naționalitatea sau categoria de gen a aplicantului;
- ✓ comentariile trebuie să fie clare și fundamentate pentru a ajuta la îmbunătățirea ulterioară a propunerii de proiect (dacă este cazul) sau cu recomandări privind implementarea;
- ✓ penalizarea unui criteriu nu trebuie aplicată pentru lipsa unei informații nesolicitată aplicantului.

3.3.2 Răspunsul directorului de proiect

După finalizarea evaluării individuale, personalul UEFISCDI va pune la dispoziția aplicanților, în conturile din platforma on-line de depunere a propunerilor de proiecte, Raportul Inițial de evaluare. Dacă este cazul, răspunsurile aplicanților, limitate la 4.000 de caractere (inclusiv spațiile), vor fi completate folosind un formular disponibil în platforma on-line de depunere a aplicațiilor, într-un interval de 3 zile lucrătoare de la data solicitării inițiale de răspuns. Punctul de vedere al aplicantului va fi redactat în limba română, și va consta strict într-un răspuns la observațiile critice ale evaluatorilor, așa cum apar ele în raportul inițial de evaluare. Răspunsul aplicantului nu este obligatoriu, iar absența sa nu afectează evaluarea în panel a proiectului.

3.3.3 Evaluarea în panel

Cei trei evaluatori vor primi automat notificare privind existența în platforma on-line a răspunsului dat de către directorul de proiect. Prin interfața de tip forum, evaluatorii vor discuta *Răspunsul directorului de proiect*.

În urma acestor discuții, raportorul poate modifica raportul inițial de evaluare, redactând raportul intermediar de evaluare. Ulterior, ceilalți doi evaluatori vor fi solicitați prin intermediul platformei să-și exprime opinia (vot "sunt de acord" sau "nu sunt de acord"). Dacă Raportul intermediar de evaluare are în unanimitate vot „sunt de acord” se consideră ca s-a întrunit consensul și devine Raport final de evaluare.

Fiecare membru al panelului va avea acces la toate propunerile de proiecte aferente panelului, precum și la Rapoartele inițiale de evaluare, Rapoartele intermediare de evaluare și la răspunsul directorilor de proiecte (dacă există).

În cadrul ședinței de panel, fiecare propunere de proiect cu cel puțin un vot „nu sunt de acord” la Raportul intermediar de evaluare sau la Raportul inițial de evaluare (dacă nu există răspunsul directorului de proiect) este prezentată și analizată în cadrul panelului. Pentru fiecare proiect, panelul stabilește, prin consens, punctajul final.

Raportul final de evaluare este realizat de raportor și va integra recomandările rezultate în urma discuțiilor din ședințele de panel.

Raportul final de evaluare va fi pus la dispoziția directorilor de proiecte în conturile din platforma on-line de depunere a propunerilor de proiecte.

4. Rezultatele competiției

Pentru fiecare regiune de dezvoltare a României, propunerile de proiecte sunt acceptate la finanțare în ordinea descrescătoare a punctajelor obținute după evaluare.

Propunerile de proiecte care au obținut mai puțin de 80 de puncte sunt declarate nefinanțabile.

5. Transparența

Lista experților care au participat la procesul de evaluare va fi publicată pe site-ul UEFISCDI după decizia de finanțare. Lista nu va identifica experții desemnați pentru fiecare proiect.